

คำวินิจฉัยที่ ๑๘/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๓๒/๒๕๕๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

ระหว่าง { ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง
นายเกียรติกร พากเพียรศิลป์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปราจีนบุรี ผู้ถูกร้อง

เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งเรื่องของคณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายเกียรติกร พากเพียรศิลป์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรีสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๖ (๓) หรือไม่

ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งเรื่องของคณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายเกียรติกร พากเพียรศิลป์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรีสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๖ (๓) ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ว่า

๑. เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๒ ระหว่างเวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๖.๐๐ นาฬิกา นายเกียรติกร พากเพียรศิลป์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรี (ผู้ถูกร้อง) แลลงข่าวลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อสื่อมวลชนหลายสาขาที่อาคารรัฐสภาว่า ขอลาออกจากการเป็น

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกล่าวยืนยันว่าการลาออกครั้งนี้ไม่ได้ทำตามใบสั่งหรือพรรคประชาชนใคร ต่อมาเมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งทางสื่อมวลชน ในวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๒ และวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๒ ให้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องับเรื่องดังกล่าวตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยอนุโลม

๒. คณะกรรมการสืบสวนสอบสวนได้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนกรณีดังกล่าวแล้ว จึงเสนอรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๒ ระหว่างเวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๖.๐๐ นาฬิกา ผู้ถูกร้องแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนหลายสาขาและมีการแพร่ภาพออกอากาศทาง สื่อโทรทัศน์ที่อาคารรัฐสภาว่า ผู้ถูกร้องขอลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป เนื่องจากรับไม่ได้ที่ความยุติธรรมในประเทศมีสองมาตรฐาน อีกทั้งผู้ถูกร้องได้กล่าวยืนยันด้วยว่า การลาออกครั้งนี้ไม่ได้ทำตามใบสั่งหรือพรรคประชาชนใคร นอกจากนี้ ยังปรากฏข่าวจากหนังสือพิมพ์ หลายฉบับมีข้อความทำนองเดียวกันกับข้อความดังกล่าวข้างต้น เช่น หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันอังคารที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๒ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันอังคารที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๒ และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันอังคารที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๒ เป็นต้น

๓. คณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณารายงานการสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการ สืบสวนสอบสวนและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงจากการสืบสวน สอบสวนฟังได้ว่า มีการกระทำได้จริง ดังนั้น ปัญหาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องพิจารณา จึงมีว่า คำกล่าวหรือคำแถลงต่อสื่อมวลชนของผู้ถูกร้อง ถือว่าเป็นการลาออกจากการเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้อง สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๖ (๓) หรือไม่

๔. ในการนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๐๖ ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติว่า “สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ ... (๓) ลาออก” ซึ่งกฎหมายไม่ได้กำหนดวิธีการลาออกจากการเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้อย่างไร แต่โดยที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งจาก ประชาชนให้ทำหน้าที่นิติบัญญัติ สังกัดสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใด

ประสงค์จะลาออกจึงอาจแสดงเจตนาขอลาออกเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรต้นสังกัดหรือลาออกด้วยวาจา โดยการแสดงเจตนาขอลาออกต่อสาธารณชนก็ได้ เพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย มิได้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของบุคคลใด จึงสามารถแสดงเจตนาขอลาออกต่อสาธารณชนได้ การที่ผู้ถูกร้องกล่าวต่อหน้าสื่อมวลชนหลายสาขาว่า ขอลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการแสดงเจตนาขอลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อสาธารณชนแล้ว จึงมีผลทำให้สถานภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงนับตั้งแต่วันที่ประกาศลาออกตามมาตรา ๑๐๖ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ดังนั้น จึงอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๒๓๖ (๕) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘ และมาตรา ๑๐ (๑๐) และ (๑๑) คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีคำสั่งตามมติในการประชุมครั้งที่ ๑๐๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๒ ให้ส่งเรื่องไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้อง ปรากฏตามคำวินิจฉัยสั่งการคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๑๖๕๒/๑/๒๕๕๒

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๑ หรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๖ บัญญัติว่า “สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ...(๓) ลาออก” และมาตรา ๕๑ วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาคนใดคนหนึ่งมีเหตุสิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเรื่องไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก และให้ประธานแห่งสภานั้นส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง” ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า การแถลงข่าวการลาออกของนายเกียรติกร พากเพียรศิลป์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรี เขตเลือกตั้งที่ ๑ พรรคประชาธิปัตย์ เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายเกียรติกร พากเพียรศิลป์ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๖ (๓) จึงมีมติให้ส่งเรื่องไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎร และเมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญ กรณีจึงเป็นไปตาม

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ วรรคสาม ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและ
การทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๓) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจวินิจฉัยคำร้องนี้ได้ และ
ให้ผู้ถูกร้องจัดทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหายื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่ศาลรัฐธรรมนูญให้ผู้ถูกร้องจัดทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาปรากฏว่า
ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด ศาลรัฐธรรมนูญจึงดำเนิน
กระบวนการพิจารณาต่อไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐
ข้อ ๒๕ วรรคสาม

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะผู้เกี่ยวข้อง
ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ลต (กกต.) ๐๓๐๑/๑๘๐๑๑ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เพื่อรายงาน
ข้อมูลกรณีการลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้อง โดยส่งสำเนาหนังสือ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำเนาหนังสือสำนักงานเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ มาเพื่อ
ประกอบการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับรวมไว้ในสำนวน โดยมี
สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

(๑) หนังสือสำนักงานเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ ที่ ปชป. ๕๒๕๐๒๑๑๕/๒๕๕๒
ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ความว่า ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งขอทราบข้อมูล
การลาออกและหลักฐานการลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ของ นายเกียรติกร พากเพียรศิลป์ นั้น
สำนักงานเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ได้ตรวจสอบเบื้องต้นเกี่ยวกับการลาออกของ นายเกียรติกร
พากเพียรศิลป์ ซึ่งแถลงข่าวการลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ที่รัฐสภาแล้ว พบว่า จนถึงปัจจุบัน
นายเกียรติกร พากเพียรศิลป์ ยังไม่ได้ส่งหนังสือลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์เป็น
ลายลักษณ์อักษรแต่อย่างใด

(๒) หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด่วนที่สุด ที่ สพ ๐๐๐๓/๑๓๕๐๑ ลงวันที่
๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ความว่า ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งขอทราบข้อมูล
การลาออกและหลักฐานการลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรีของ
นายเกียรติกร พากเพียรศิลป์ นั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังไม่ได้รับหนังสือแจ้ง
ขอลาออกจากการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจาก นายเกียรติกร พากเพียรศิลป์ แต่อย่างใด

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง พยานหลักฐานประกอบคำร้อง และเอกสารของผู้เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้เป็นยุติว่า เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๒ ระหว่างเวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๖.๐๐ นาฬิกา ผู้ถูกร้องแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนหลายสาขาและมีการแพร่ภาพออกอากาศทางสื่อโทรทัศน์ที่อาคารรัฐสภาว่า ผู้ถูกร้องขอลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป เนื่องจากรับไม่ได้ที่ความยุติธรรมในประเทศมีสองมาตรฐาน อีกทั้งผู้ถูกร้องได้กล่าวยืนยันด้วยว่า การลาออกครั้งนี้ไม่ได้ทำตามใบสั่งหรือประชดประชันใคร

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายเกียรติกร พากเพียรศิลป์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรี ผู้ถูกร้อง สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๖ (๓) หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๖ บัญญัติว่า “สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ ... (๓) ลาออก” โดยไม่ได้ระบุหลักเกณฑ์และวิธีการลาออกนั้นจะต้องกระทำอย่างไร และจะมีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงเมื่อใด ดังนั้น จึงต้องพิจารณาโดยเปรียบเทียบกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและบทบัญญัติของกฎหมายอื่นว่า กรณีได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับสมาชิกภาพสิ้นสุดลงเมื่อลาออกไว้อย่างใดบ้าง ซึ่งเมื่อพิจารณบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และบทบัญญัติของกฎหมายอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลาออกแล้วเห็นว่า กฎหมายได้กำหนดวิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการลาออกแตกต่างกันไป กล่าวคือ ในกรณีอื่น ๆ หลายกรณี กฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการลาออกไว้อย่างชัดเจน

เมื่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๖ (๓) ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการลาออกของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ว่า จะต้องกระทำในลักษณะอย่างไร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งประสงค์จะลาออกจึงอาจแสดงเจตนาขอลาออกด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษรก็ได้ กล่าวคือ การลาออกด้วยวาจาจะต้องกระทำด้วยวิธีการที่แสดงให้เห็นถึงเจตนาว่ามีความประสงค์จะลาออก ในส่วนของผู้รับการแสดงเจตนาว่าจะต้องลาออกต่อผู้ใดนั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ บัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติ มอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของ

ปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ดังนั้น หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดประสงค์จะลาออก จึงอาจแสดงเจตนาลาออกได้ทั้งเป็นลายลักษณ์อักษรหรือด้วยวาจา โดยผู้รับการแสดงเจตนาอาจเป็นสภาผู้แทนราษฎรหรือต่อสาธารณชนก็ได้ ทั้งนี้ เนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมเป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทย มิได้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของผู้ใด

เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องแถลงข่าวการลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรี เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๒ ต่อสื่อมวลชน ที่อาคารรัฐสภา และมีการเผยแพร่ภาพทางสื่อมวลชนอย่างแพร่หลายกว้างขวาง การกระทำดังกล่าวเป็นการแสดงเจตนาลาออกด้วยวาจาให้เป็นที่ปรากฏต่อสาธารณชน จึงเป็นการแสดงเจตนาลาออกของผู้ถูกร้องที่มีผลสมบูรณ์ผูกพันผู้ถูกร้องแล้ว อันมีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายเกียรติกร พากเพียรศิลป์ ผู้ถูกร้อง สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๖ (๓) ตั้งแต่วันที่แสดงเจตนา

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายเกียรติกร พากเพียรศิลป์ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๖ (๓) ตั้งแต่วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๒

นายชัช ชลวร	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายเจริญ ภัคดีชนากุล	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจรูญ อินทจาร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายเฉลิมพล เอกอรุ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุพจน์ ไข่มุกด์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ